

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA KREW I INNY POTENCJALNIE INFEKCYJNY MATERIAŁ (IPIM)

1. Podstawa prawna

- I. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.u.2018 , poz.151)
- II. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. z 2008, Nr 48, poz.288, z późn.zm.)
- III. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 06 czerwca 2013 r w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz.U. 2013r., poz. 696)

2. Cel procedury:

Celem procedury jest określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia u studenta ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny.

3. Zakres stosowania:

Za prawidłowe stosowanie procedury odpowiada każdy student odbywający zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe oraz nauczyciel akademicki/opiekun praktyk prowadzący zajęcia. Dotyczy ćwiczeń prowadzonych w pracowniach medycznych, zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych w jednostkach ochrony zdrowia.

4. Podstawowe informacje:

Każdy pacjent/student stanowi potencjalne źródło zakażenia HIV, HBV, HCV i innymi patogenami szerzącymi się przez krew i IPIM

Ekspozycja – kontakt z krwią lub IPIM mogącym zawierać HBV, HCV, HIV poprzez uszkodzoną skórę, spojówki, śluzówkę jamy ustnej, inną błonę śluzową, np. nosa.

Ekspozycja zawodowa na zakażenie HBV, HCV, HIV – narażenie na materiał potencjalnie zakaźny w czasie odbywania zajęć praktycznych/praktyk zawodowych:

- Naruszenie ciągłości skóry poprzez zakłucie, zadrapanie lub skaleczenie narzędziem zabrudzonym materiałem zakaźnym,
- Kontakt materiału zakaźnego ze śluzówkami (zachłapanie materiałem zakaźnym jamy ustnej, błon śluzowych nosa lub spojówki oka)
- Długotrwały kontakt nieuszkodzonej skóry z dużą ilością materiału zakaźnego.

Osoba eksponowana – osoba, która została narażona w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym, potencjalnie zakaźnym, na ryzyko zakażenia HIV, HCV, HBV w czasie wykonywania zadań dydaktycznych.

Materiał zakaźny – każdy materiał biologiczny, zawierający krew i każda wydalina i wydzielina zawierająca krew.

Innym potencjalnie infekcyjnym materiałem (IPIM) – może być:

- nasienie, wydzielina pochwowa, płyn mózgowo-rdzeniowy, płyn opłucnowy, maź stawowa,
- płyn osierdziowy, płyn otrzewnowy, płyn owodniowy, mleko kobiece,
- jakakolwiek oddzielona tkanka lub narząd człowieka żywego lub martwego,
- komórki lub hodowle tkankowe zawierające HIV
- hodowle narządów, pożywki zawierające HIV, HCV, HBV.

5. Ekspozycja zawodowa nie wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- ekspozycję skóry nieuszkodzonej na krew i IPIM
- ekspozycję wątpliwą – wcześniej nabyte skaleczenie lub rana, uznana za częściowo wygojoną, niezawierająca śladu krwi, zanieczyszczona IPIM innym niż krew

6. Ekspozycja wymagająca postępowania poekspozycyjnego i obserwacji poekspozycyjnej obejmuje:

- **ekspozycję prawdopodobną poprzez:**
 - śródskórne skaleczenie igłą lub innym ostrym narzędziem zanieczyszczonym krwią,
 - powierzchowną ranę bez widocznego krwawienia wywołaną przez narzędzie zanieczyszczone krwią lub IPIM,
 - wcześniej nabyte skaleczenie w trakcie gojenia zanieczyszczone podczas ekspozycji krwią lub IPIM,
 - kontakt błon śluzowych lub spojówek z krwią lub IPIM.
- **Ekspozycję ewidentną poprzez:**
 - uszkodzenie przenikające skórę spowodowane igłą lub innym ostrym narzędziem zanieczyszczonym krwią lub IPIM
 - wstrzyknięcie krwi
 - drobne skaleczenie lub inna, większa rana z następstwem krwawienia, spowodowana narzędziem widocznie zanieczyszczonym krwią lub IPIM
 - każde bezpośrednie wprowadzenie materiału biologicznego (np. w laboratorium)

POSTĘPOWANIE NATYCHMIASTOWE PO EKSPOZYCJI:

- skóra nieuszkodzona –

usunąć krew lub IPIM poprzez dokładne umycie skóry dużą ilością ciepłej bieżącej wody z mydłem. W przypadku kontynuowania pracy w dniu ekspozycji WHO zaleca zastosowanie dodatkowych 2 – 3 par rękawic ochronnych

- skóra uszkodzona – jeśli w ranie znajduje się ostry przedmiot, należy jak najszybciej usunąć go z rany, następnie obficie spłukać ranę bieżącą letnią wodą, następnie przy użyciu mydła dokładnie przemyć miejsce i okolicę zranienia. Nie należy tamować wypływu krwi, nie uciskać rany ani jej otoczenia. Zranione miejsce zabezpieczyć wodoodpornym opatrunkiem.

- błony śluzowe lub spojówki: - przepłukać błony śluzowe lub spojówki wodą lub 0,9% NaCl. Płukać przy otwartych powiekach. Osoby noszące szkła kontaktowe wcześniej powinny je wyjąć.

- jama ustna – wypluć, wykonać kilkakrotne płukanie wodą lub 0,9% NaCl (nie należy używać do płukania środków dezynfekcyjnych na bazie alkoholu!!).

6. Postępowanie dalsze po ekspozycji:

Osoba eksponowana powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie bezpośredniemu przełożonemu: nauczyciel akademicki, opiekun praktyk,

- jeśli do zdarzenia doszło w trakcie zajęć praktycznych/praktyk zawodowych w jednostce ochrony zdrowia osoba eksponowana postępuje zgodnie z procedurami poekspozycyjnymi jednostki medycznej, w której odbywają się zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe
- jeśli do zdarzenia doszło w trakcie ćwiczeń w pracowni umiejętności praktycznych należy niezwłocznie wdrożyć postępowanie natychmiastowe po ekspozycji oraz skierować osobę poszkodowaną w wyniku ekspozycji na krew i IPIM oraz osobę będącą potencjalnym źródłem zakażenia (za jej zgodą) do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej na badania poekspozycyjne (celem pobrania krwi i ustalenia statusu serologicznego w/w osób) oraz wdrożenia procedury poekspozycyjnej

Osoba eksponowana wypełnia kartę rejestracji ekspozycji, prowadzący zajęcia potwierdza podpisem informacje w niej zawarte. W sytuacji kiedy osoba eksponowana nie może sama wypełnić dokumentu, do jej wypełnienia zobowiązany jest prowadzący zajęcia. (załącznik nr 1)

Osoba eksponowana po konsultacji specjalistycznej zobowiązana jest do dostarczenia wyniku konsultacji oraz karty rejestracji ekspozycji do sekretariatu Wydziału Nauk o Zdrowiu Akademii Nauk Stosowanych w Elblągu.

Student, który posiada ubezpieczenie poekspozycyjne nie ponosi z tytułu badań oraz konsultacji żadnych kosztów.

do Procedury postępowania po ekspozycji na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał (IPIM)

Nazwisko i imię osoby eksponowanej

.....

/dd/mm/rr

/godzina/

Miejsce ekspozycji.....

Ekspozycja dotyczyła /część ciała/.....

Opis zdarzenia.....

[illegible]

Podjęte działania przez studenta.....

.....

.....

.....

.....

godzina

.godzina

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

W CZASIE EKSPOZYCJI OSOBA EKSPONOWANA UŻYWAŁA:

- ☐ rękawice ☐ osłonę na twarz ☐ okulary ochronne /gogle/ ☐ maskę jednorazowego użycia ☐ fartuch ochronny
☐ inne

RODZAJ MATERIAŁU ZAKAŹNEGO:

- ☐ krew ☐ płyn trzewny ☐ płyn opłucnowy ☐ jakiegokolwiek płyn ustrojowy zawierający krew
☐ jakiegokolwiek wydzieliny lub wydaliny z widoczną domieszką krwi ☐ tkanka ludzka
☐ inne.....

OSOBA BĘDĄCA POWODEM EKSPOZYCJI ZNANA:

- ☐ TAK
☐ NIE
☐ NIE DOTYCZY

ŚWIADKOWIE ZDARZENIA:

<i>nazwisko i imię</i>	<i>zawód</i>	<i>data</i>	<i>podpis</i>

data.....podpis osoby eksponowanej.....

data.....podpis nauczyciela zawodu.....